Bedre sent end aldrig

I Miljøministeriets pressemeddelelse fra den 29. juni 2022 kan man læse, at der nu er besluttet konkrete placeringer af fem stenrev i danske farvande.

Som bekendt har eksistensen af stenrev stor betydning for flora og fauna i havet. Derfor er det også glædeligt, at vores folkevalgte nu giver naturen en hjælpende hånd. Bedre havde det dog været, hvis det var sket noget før. I ovennævnte pressemeddelelse kan man da også læse om de ca. 8,3 mio. m^3 sten, som vi i det 20. århundrede formodentligt har opfisket fra primært de kystnære områder ud til 10 meters vanddybde. Det er anlæg og byggeri, der får os til at afsøge havbunden for ressourcer som sand, grus og sten.

Tallet i pressemeddelelsen må bero på et skøn og kommer formodentligt fra DTU Aquas rapport nr. 360-2020. Rapportens forfattere har kun haft adgang til sikre skøn i perioden 1990-99. For perioden 1900-1990 har man måttet skønne på baggrund af antallet af stenfiskerfartøjer og optegnelser fra enkelte stenfiskere. Om der er et mørketal, kan vi ikke vide med sikkerhed, men de kendte tal er såmænd store nok. Pressemeddelelsen nævner selv, at stenfiskeriet har fjernet et areal på størrelse med Fanø. Den slags hjælper bestemt ikke på biodiversiteten i havet.

Helt ny er problemstillingen dog ikke for Folketinget. I 2009 blev råstofloven ændret, så der ikke længere kunne ”gives tilladelse til opfiskning af søsten med grab el.lign.” Dette stenfiskerforbud kom på baggrund af en erkendelse af, at stenfiskeri havde haft stor skadevirkning. Og man havde også strammet lovgivningen forinden. Op til 1972 havde indvindinger af råstoffer (sand, grus, sten) på havet været fri, men herefter begyndte en regulering først af indvindingsfartøjer og siden af, hvilke områder der kunne ske indvinding fra. Siden 1999 har stenfiskeri været underlagt en stram regulering i en bekendtgørelse (nr. 519/1999), der først blev ophævet med forbuddets indførelse i 2009. På daværende tidspunkt var der et skønnet resterende indvindingspotentiale på omkring 250.000 m^3. Det kan vi jo så sammenligne med de ovennævnte 8,3 mio. m^3, som vi allerede har fjernet.

I praksis har der ikke været givet tilladelse til stenfiskeri siden 2002. Og nu er vi så endelig begyndt at reparere på fortidens fejltagelser. Mit spørgsmål er, hvorfor der skulle gå så lang tid, før den proces kom i gang?

Af professor Bent Ole Gram Mortensen